ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΦΡΙΚΗΣ

ΤΟΥ ANDRÉ DE LORDE

Η ΚΟΛΑΣΙΣ

Πολλὲς φορὲς εἶχα παρακαλέσει τὸ φίλο μου, τὸ γιατρὸ Σαριέ, νὰ πάω μιὰ μέρα μαζύ του, στὸ φρενοκομεῖο, νὰ ἰδῶ τοὺς τρελλούς, ἀλλ' αὐτὸς πάντα τὸ ἀπόφευγε αὐτό.

Ἐπέμενα ὅμως τόσο πολύ, ὥστε ἐπὶ τέλους τὸν ἔπεισα μιὰ μέρα νὰ μὲ πάρῃ μαζύ του στὸ φρενοκομεῖο τοῦ Πάσσυ, ὅπου ἦταν βοηθὸς τοῦ διευθυντοῦ. Στὸ φρενοκομεῖο αὐτὸ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ πάῃ κανείς, ἀλλὰ ὁ φίλος μου θὰ ἔλεγε ὅτι εἶμαι συνάδελφός του ἀπὸ τὴν ἐπαρχία.

— Πρόσεξε, μοῦ εἶπε ὅταν φτάσαμε ἐκεῖ, νὰ παίξῃς καλὰ τὸ ρόλο σου. Δὲν ἔχεις συνηθίσει νὰ βλέπῃς τρελλούς. Πρέπει λοιπὸν νὰ μὴ φανερώσῃς καθόλου τὴν ἔκπληξί σου, καὶ ἴσως καὶ τὴ συγκίνησί σου. Θὰ δῆς πολλὰ τρομερὰ πράγματα. Τὸ νοῦ σου λοιπόν...

— Ἔννοια σου, τοῦ ἀπάντησα, θὰ εἶμαι ψύχραιμος ὅσο μπορῶ.

Τὸ αὐτοκίνητό μας εἶχε σταματήσει μπροστὰ σὲ μιὰ μεγάλη σιδερένια πόρτα, κλειστή.

Ὁ Σαριὲ χτύπησε τὸ κουδοῦνι, καὶ τότε ἄνοιξε, ὄχι ὅλη ἡ πόρτα, ἀλλὰ μιὰ ἄλλη μικρὴ πορτίτσα, ἕνα εἶδος παραπόρτι καὶ μπήκαμε μέσα. Ὁ Σαριὲ μὲ παρουσίασε μὲ λίγα λόγια στὸ διευθυντή, καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ἰδῶ τοὺς ἀρρώστους.

— Ναί, εἶπε ὁ διευθυντής, ἀφοῦ ὁ κύριος εἶνε γιατρός, μπορεῖ νὰ περάσῃ.

Κατόπιν αὐτοῦ ὁ θυρωρὸς μᾶς ἄνοιξε μιὰ ἄλλη πόρτα μὲ χοντρὰ κάγκελα, ἡ ὁποία ὡδήγοῦσε σὲ μιὰ μεγάλη αὐλὴ μὲ δέντρα καὶ διάφορα κτίρια στὸ βάθος.

Καθὼς περνούσαμε ἀπὸ αὐτὴ τὴν αὐλὴ διέκρινα πίσω ἀπὸ τὰ καγκελωτὰ παράθυρα τῶν κτιρίων μάτια λαμπερά, τὰ ὁποῖα μᾶς κύτταζαν μὲ περιέργεια. Πρὸ πάντων ἕνα κεφάλι γέρου, τοῦ ὁποίου τὸ βλέμμα ἐξέφραζε μιὰ φριχτὴ ἀγωνία, μ' ἔκανε νὰ νοιώσω κάτι σὰν πόνο στὴν καρδιά.

Περατοῦσα σιωπηλός, μὲ τὴν καρδιὰ σφιγμένη.

— Τώρα, μοῦ εἶπε ὁ Σαριέ, θὰ σοῦ δείξω μιὰ αἴθουσα, ὅπου εἶνε κλεισμένοι ὅλοι μαζὺ οἱ πάσχοντες ἀπὸ τὶς πιὸ παράδοξες φαντασιοπληξίες. Καὶ συγχρόνως ἄνοιξε μιὰ πόρτα καὶ βρεθήκαμε σὲ μιὰ αἴθουσα γεμάτη ἀρρώστους. Ἕνας ἀπ' τοὺς ἀρρώστους αὐτοὺς καθισμένος κάτω στὸ πάτωμα, φαινότανε—καθὼς εἶχε τὶς παλάμες του στ' αὐτιά του—ν' ἀκούῃ κάποιο τηλέφωνο κι' ἔλεγε κάθε τόσο :

«— Ἀλλό... Ἀλλό.. Πόσα ἡ μετοχὲς τοῦ Ρίο ;... Πόσα ; Ἄ, καλά... Ἀγοράστε γρήγορα χίλιες στ' ὄνομά μου...».

Ἔξαφνα σώπασε, σὰν ν' ἄκουγε κάτι ἀνέλπιστο κι' ἄρχισε νὰ τρέμῃ. Τὸ πρόσωπό του ἐξέφραζε φριχτὴ ἀπελπισία. Κι' ἔξαφνα φώναξε :

«— Καταστράφηκα !.... Καταστράφηκα !.... Ἡ μετοχὲς τοῦ Ρίο ἔπεσαν χίλια φράγκα ἡ καθεμιά !...».

Ὁ Σαριὲ τοῦ εἶπε μὲ γλυκὸ τρόπο νὰ μὴν ἀπελπίζεται ἔτσι.

— Ἔχετε δίκηο, ἀπάντησε ὁ γέρος, ὁ ὁποῖος ἡσύχασε ἀμέσως. Θὰ κάνω κάποια ἐπιχείρησι καὶ θὰ κερδίσω δύο δισεκατομμύρια σὲ ὀχτὼ μέρες. Καὶ ξανάρχισε νὰ τηλεφωνῆ.

Ἀφήσαμε αὐτὸν τὸν δυστυχισμένο τρελλὸ καὶ πήγαμε κοντὰ σ' ἕνα ἄλλο, ἕνα νέο ποὺ στεκότανε ἀκίνητος μὲ τὸ πρόσωπο γυρισμένο πρὸς τὸν τοῖχο. Ἐνῶ ὅλοι οἱ ἄλλοι γύρω του φώναζαν καὶ χειρονομοῦσαν, αὐτὸς ἔμενε ἀσάλευτος κι' ἀμίλητος. Ὁ Σαριὲ μοῦ εἶπε τότε ὅτι ὁ νέος αὐτὸς ἐπὶ δύο χρόνια τώρα οὔτε καθότανε, οὔτε πλάγιαζε. Νόμιζε πὼς εἶνε... ἕνα ἄγαλμα. Ἦταν ἀδύνατο νὰ τὸν πείσουν νὰ φάῃ. Καὶ γι' αὐτὸ ἀναγκαζόντουσαν νὰ τὸν τρέφουν ἀπὸ τὴ μύτη διὰ τῆς βίας μ' ἕνα εἰδικὸ σωλῆνα...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ παρουσιάστηκε ἔξαφνα τρέχοντας ἕνας φύλακας καὶ εἶπε στὸν Σαριὲ ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς μανιακοὺς εἶχε καταληφθεῖ ἀπὸ τρομερὴ κρίσι.

Ἀκολουθήσαμε τὸ φύλακα, ὁ ὁποῖος μᾶς ὡδήγησε σ' ἕνα κελλί, ὅπου χτυπιόταν ἕνας τρελλὸς περασμένης ἡλικίας, μ' ἄσπρα μαλλιά, ἐκδηλώνοντας τὴ μανία του μὲ ἄγριες κραυγὲς καὶ μὲ βρισιές.

«— Παλιάνθρωποι ! φώναζε. Γιατί θέλετε νὰ μοῦ κλέψετε τὴ δόξα μου ; Παλιάνθρωποι !... Κακοῦργοι !...».

Τὰ μάτια του γεμᾶτα αἷμα καὶ τὰ χαρακτηριστικά του παραμορφωμένα ἀπὸ τοὺς σπασμοὺς τοῦ προσώπου του, δὲν ἔχανε πειὰ τίποτε τὸ ἀνθρώπινο... Ἦταν ἕνα κτῆνος λυσσασμένο καὶ δεμένο. Ἕνας κόκκινος ἀφρὸς ἔτρεχε ἀπ' τὰ χείλη του.... Ταράχτηκα τόσο, ὥστε ὁ γιατρὸς Σαριὲ διέταξε δυὸ φύλακες καὶ τὸν μετέφεραν σ' ἕνα ἄλλο κελλί, γιὰ νὰ μὴ βλέπω πειὰ τὸ φριχτὸ αὐτὸ θέαμα.

— Ποιὸς εἶνε αὐτὸς ὁ δυστυχισμένος ; ρώτησα τὸ Σαριέ.

— Εἶνε, μοῦ ἀπάντησε, ἕνας ἀπὸ τοὺς συναδέλφους μου, ὁ γιατρὸς Ζ....

— Ὁ διάσημος ὀφθαλμίατρος, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ μέλος τῆς Ἰατρικῆς Ἀκαδημίας ; ρώτησα κατάπληκτος.

— Αὐτὸς μάλιστα.

— Μὰ πῶς τρελλάθηκε ;

— Λίγο καιρὸ πρὶν χάσει ἐντελῶς τὸ λογικό του, εἶχε ἀρχίσει νὰ δείχνῃ μερικὲς παράξενες ἀνωμαλίες. Ἂν ἐπρόκειτο μάλιστα γιὰ ἕναν ἄλλο κοινὸ ἄνθρωπο, θὰ τὸν εἶχαν κλείσει πρὸ πολλοῦ στὸ φρενοκομεῖο. Ἀλλὰ γι' αὐτὸν νόμιζαν ὅτι ἡ τρέλλες του εἶνε... ἰδιοτροπίες μεγάλου ἀνδρός. Ἡ τελευταία του ἀνακοίνωσις στὴν Ἀκαδημία γιὰ τὴν ἀντικατάστασι τῶν βλαμμένων ματιῶν μὲ μάτια γεφὰ ζώων ἤ... ἀνθρώπων, ἔκανε τὴν ἐντύπωσι μιᾶς χιμαιρικῆς φαντασίας τὴν ὁποία δὲν θὰ συχωροῦσαν σὲ κανένα ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ αὐτόν... Ἐπειδὴ δὲ οἱ συγγενεῖς του κρατοῦσαν μυστικὲς τὶς ἀνησυχίες τους γιὰ τὴ διανοητική του κατάστασι, οἱ πάσχοντες ἀπὸ τὰ μάτια τους ἐξακολουθοῦσαν νὰ τὸν συμβουλεύονται.

Μετὰ ἕξη μῆνες, ἕνας πλούσιος Ἀμερικανός, ὁ κύριος Γκόλντ, τυφλώθηκε ἔπειτα ἀπὸ ἕνα δυνατὸ καὶ ξαφνικὸ χτύπημα στὸ κεφάλι..... Τοῦ κάκου γύρισε ὅλη τὴν Ἀμερικὴ καὶ τὴν Εὐρώπη, ζητῶντας θεραπεία. Ὅλοι οἱ ὀφθαλμίατροι τοῦ κόσμου δὲ μπόρεσαν νὰ τὸν θεραπεύσουν. Ὁ Ἀμερικανὸς ὅμως δὲν ἀπελπιζόταν... Ἔξαφνα ἄκουσε νὰ ἐκθειάζοιν τὸ Γάλλο ὀφθαλμίατρο Ζ... Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ τότε, ἦρθε στὸ Παρίσι γιὰ νὰ τὸν συμβουλευθῆ...

— Θὰ σᾶς θεραπεύσω ! τὸν βεβαίωσε ἀμέσως ὁ Ζ... Ἡ ἐπιστήμη ἔχει προοδεύσει τελευταία !... Ὅ,τι ἐθεωρεῖτο ἀδύνατο ἄλλοτε, τώρα εἶνε δινατόν. Ἀλλὰ μόνο ἐγὼ μπορῶ νὰ κάνω αὐτὴ τὴν ἐγχείρησι ποὺ θὰ σᾶς ἀποδώσῃ τὴν ὅρασι.

Ἔπειτα ὁ γιατρὸς Ζ.... ἔβαλε τὸν τυφλὸ νὰ καθήσῃ, τὸν παρακάλεσε νὰ περμένῃ μιὰ στιγμὴ κι' ἔφυγε ἀπ' τὸ δωμάτιο.

Ὁ Ἀμερικανὸς διηγήθηκε ὕστερα ὅτι κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἀπουσίας του εἶχε ἀκούσει θόρυβο πάλης στὸ διπλανὸ δωμάτιο, ἀλλὰ δὲν ἔδωσε σημασία, νομίζοντας ὅτι θὰ γινότανε ἴσως κάποια ἐγχείρησις. Τέλος ὁ γιατρὸς ξαναγύρισε.

— Ὅλα εἶνε ἕτοιμα, εἶπε στὸν Ἀμερικανό. Μὴ φοβᾶστε ὅμως... Ὅλα θὰ γίνουν γρήγορα, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβετε. Μέσα σ' ἕνα λεπτὸ θὰ ξαναδῆτε τὸ φῶς, τὸν ἥλιο, τὸν γαλανὸ οὐρανό....

Ἡ ἔξαψις μὲ τὴν ὁποία ὁ ὀφθαλμίατρος εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια, ἔκανε τὸν Ἀμερικανὸ ν' ἀνησυχήσῃ λίγο. Ἀλλὰ δὲν εἶχε καιρὸ νὰ σκεφτῆ. Γρήγορα—γρήγορα, ὁ γιατρὸς τοῦ ἔδεσε τὰ χέρια στὰ στηρίγματα τῆς πολυθρόνας. Ἔπειτα, μὲ μιὰ ἀτότομη κίνησι, τοῦ γύρισε τὸ κεφάλι πρὸς τὰ πίσω καὶ μὲ ἀστραπιαία γρηγοράδα τοῦ ἔβγαλε μ' ἕνα εἰδικὸ μαχαῖρι τὸ δεξὶ μάτι.

Ὁ Ἀμερικανὸς οὐρλιαζε ἀπ' τοὺς τρομεροὺς πόνους του. Ἀκούοντας τὶς φωνές του, ἔτρεξαν μέσα οἱ βοηθοὶ κι' οἱ νοσοκόμοι, τρομαγμένοι, μὴ γνωρίζοντας τί συμβαίνει...

Δυὸ φύλακες τὸν μετέφεραν σ' ἕνα ἄλλο κελλί...

Ἀλλὰ ὁ γιατρὸς Ζ... μὲ τὸ μαχαῖρι στὸ χέρι φοβέριζε ὅτι θὰ χτυποῦσε ὅποιον θὰ τὸν πλησίαζε. Μὲ μεγάλη δυσκολία κατώρθωσαν νὰ τὸν ἀφοτλίσουν καὶ νὰ τὸν συγκρατήσουν.

Ἔπειτα ἔλυσαν τὰ χέρια τοῦ Ἀμερικάνου, τοῦ ὁποίου τὸ πρόσωπο ἦταν γεμᾶτο αἵματα. Τὸ δεξὶ του μάτι ἦταν ἀκόμα πεσμένο κάτω.... Ἀλλὰ δυὸ ἄλλα μάτια, πρόσφατα βγαλμένα, ἦσαν τοποθετημένα ἐπάνω στὸ τραπέζι. Τότε κατάλαβαν τί συνέβη. Ὁ γιατρὸς Ζ... μέσα στὴν τρέλλα του, εἶχε σκεφτεῖ ν' ἀντικαταστήσῃ τὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ μὲ τὰ μάτια ἐκεῖνα.

— Μὰ πῶς κατώρθωσε νὰ προμηθευθῆ ἐκεῖνα τὰ μάτια ;

— Στὴν ἀρχὴ δὲν μποροῦσαν νὰ καταλάβοιν ποῦ τὰ βρῆκε, ὅταν ἔξαφνα ἀνεκάλυψαν μέσα στὸ ἐργαστήριο ποὺ ἦταν δίπλα στὸ δωμάτιο τῶν ἐγχειρήσεων, τὸν πρῶτο βοηθὸ τοῦ γιατροῦ, ἕνα νέο εἰκοσιοχτὼ χρόνων, πεσμένο κάτω, μὲ τὸ κεφάλι πλημμυρισμένο στὸ αἷμα, τὸ ὁποῖο ἔτρεχε ἀπὸ τὶς ἄδειες κόγχες τῶν ματιῶν του.

— Καὶ πῶς, ρώτησα τὸ Σαριέ, ὁ δυστυχισμένος νέος δὲν μπόρεσε νὰ ἀμυνθῆ ;

— Φαίνεται ὅτι ὁ γιατρὸς Ζ... τοῦ εἶχε βάλει διὰ τῆς βίας στὸ πρόσωπο μιὰ προσωπίδα μὲ χλωροφόρμιο, πρὶν τοῦ βγάλει τὰ μάτια.

* * *

Εἶχε βραδυάσει πειά... Ἕνα τρομερὸ γέλιο ἀκούστηκε ἔξαφνα ἀπαίσια πίσω ἀπὸ μιὰ γρίλλια. Φοβήθηκα, χωρὶς νὰ ξέρω κι' ἐγὼ γιατί, καὶ ἀφίνοντας ἔξαφνα τὸν φίλο μου, ἄρχισα νὰ τρέχω γρήγορα—γρήγορα πρὸς τὴν ἔξοδο, πρὸς τὸ αὐτοκίνητο ποὺ μᾶς περίμενε.

Σὲ λίγο βρισκόμουνα μακρυὰ ἀπὸ τὸ φρενοκομεῖο.

Καὶ ὅμως... Καὶ ὅταν ἀκόμα βρέθηκα μέσα στὸ κέντρο τοῦ Παρισιοῦ, δὲ μποροῦσα νὰ συνέλθω ἀπὸ τὴ φρίκη γιὰ ὅσα εἶδα καὶ ἄκουσα μέσα στὴν «Κόλασι» αὐτή.